

ЗАКОН О ХЕМИКАЛИЈАМА

(„Службени гласник Републике Српске“, број 21/18)

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет Закона

Члан 1.

Овим законом уређује се класификација, обиљежавање и паковање хемикалија; безбједносно-технички лист; обављање дјелатности са хемикалијама; Интегрални инвентар хемикалија; ограничења и забране хемикалија; услови за увоз и извоз хемикалија; стављање детерџената на тржиште; интегрисано управљање хемикалијама; надзор и друга питања од значаја за безбједно управљање хемикалијама у Републици Српској (у даљем тексту: Република).

Начела

Члан 2.

(1) Овај закон заснива се на начелу предострожности и на начелу безбједности, односно да произвођач, увозник или даљи корисник треба да обезбиједи да се супстанце које производе, стављају на тржиште или користе немају штетно дејство на здравље људи и животну средину.

(2) Овим законом остварују се претпоставке за спровођење Глобално хармонизованог система класификације и обиљежавања хемикалија Уједињених нација, Ротердамске конвенције о процедури давања сагласности на основу претходног обавјештења за одређене опасне хемикалије и пестициде у међународној трговини (у даљем тексту: Ротердамска конвенција) и других међународних споразума и иницијатива којима је циљ безбједно управљање хемикалијама.

Родно значење

Члан 3.

Изрази који имају родно значење, а који се користе у овом закону и прописима који се доносе на основу овог закона, обухватају на једнак начин мушки и женски род, без обзира на то да ли се користе у мушком или женском роду.

Општи изузеци од примјене

Члан 4.

(1) Одредбе овог закона не примјењују се на:

- 1) радиоактивне хемикалије,
- 2) хемикалије које се налазе под надзором царине које су привремено ускладиштене у царинском складишту или слободним зонама ради поновног извоза, или су у транзиту, под условом да се не врши њихова прерада или обрада,
- 3) неизоловане међупроизводе и
- 4) превоз опасних материја.

(2) Отпад како је дефинисан и уређен прописима о управљању отпадом не сматра се супстанцом, смјешом или производом у смислу овог закона.

(3) Изузетно, одредбе овог закона се не примјењују на хемикалије када је то неопходно у сврху одбране Републике.

Посебни изузеци од примјене

Члан 5.

(1) Одредбе овог закона које се односе на класификацију, обиљежавање и паковање хемикалија не примјењују се на следеће хемикалије:

- 1) хемикалије које се користе за научно истраживање и развој и које се не стављају на тржиште, уколико се користе под контролисаним условима у којима је смањена изложеност, и

2) хемикалије које се у финалном облику стављају на тржиште као:

1. лијекови и медицинска средства која се користе у хуманој и ветеринарској медицини,
2. козметички производи,
3. храна и храна за животиње, адитиви за храну и храну за животиње, ароме и додаци за храну за животиње.

(2) Одредбе овог закона које се односе на безбједносно-технички лист не примјењују се на смјеше у готовом облику, а под тим се подразумијевају:

- 1) лијекови и медицинска средства која се користе у хуманој и ветеринарској медицини,
- 2) козметички производи,
- 3) храна и храна за животиње, адитиви за храну и храну за животиње, ароме и додаци за

храну за животиње.

(3) Одредбе овог закона које се односе на упис хемикалија у Инвентар хемикалија не примјењују се на супстанце које се у финалном облику стављају на тржиште као:

- 1) биоциди,
- 2) средства за заштиту биља,
- 3) лијекови и медицинска средства која се користе у хуманој и ветеринарској медицини,
- 4) козметички производи,
- 5) храна и храна за животиње, адитиви за храну и храну за животиње, ароме и додаци за

храну за животиње.

(4) Одредбе овог закона које се односе на увоз и извоз хемикалија не примјењују се на:

- 1) опојне дроге и психотропне супстанце, као и њихове прекурсоре,
- 2) хемијско оружје и прекурсоре за хемијско оружје,
- 3) храну и храну за животиње, адитиве за храну и храну за животиње,
- 4) генетски модификоване организме,
- 5) лијекове и медицинска средства која се користе у хуманој и ветеринарској медицини,
- 6) хемикалије које се користе за научно истраживање и развој у количини која неће утицати штетно на здравље људи и животну средину, а која не прелази 10 kg на годишњем нивоу.

Значење појмова

Члан 6.

Поједини изрази употријебљени у овом закону имају сљедеће значење:

- 1) хемикалија означава супстанцу и смјешу која садржи супстанцу,
- 2) супстанца означава хемијски елемент и његова једињења у природном стању или добијена у производном процесу, укључујући адитиве потребне за очување стабилности и нечистоће које произлазе из примијењеног процеса, а искључујући растварач који се може издвојити без утицаја на стабилност супстанце или промјену њеног састава,
- 3) смјеша означава мјешавину или раствор двију или више супстанци,
- 4) производ означава предмет којем је током производње дат одређени облик, површина или дизајн који одређују његову функцију више него његов хемијски састав,
- 5) опасна хемикалија означава хемикалију која је класификована у најмање једну од класа опасности,
- 6) руковање означава производњу, прераду, паковање, складиштење, стављање на тржиште, транспорт, продају и употребу хемикалија или било коју другу активност при којој се користе хемикалије,
- 7) употреба означава обраду, формулисање, потрошњу, складиштење, чување, прераду, пуњење у посуде, пренос из једне посуде у другу, мијешање, производњу производа или било коју другу употребу,
- 8) производња означава производњу или екстракцију супстанце у природном облику,
- 9) произвођач означава свако физичко или правно лице са сједиштем у Републици које производи супстанцу, а који своју дјелатност обавља у складу са прописима којима се уређује област регистрације пословних субјеката и регистрације самосталних предузетника,
- 10) увоз означава физички унос на територију Републике,

11) увозник означава свако физичко или правно лице са сједиштем у Републици које је одговорно за увоз хемикалије, а који своју дјелатност обавља у складу са прописима којима се уређује област регистрације пословних субјеката и регистрације самосталних предузетника,

12) стављање на тржиште означава снабдијевање или чињење доступним хемикалије трећем лицу на територији Републике, било уз накнаду или без накнаде, при чему се и увоз сматра стављањем на тржиште,

13) даљи корисник означава свако физичко или правно лице, као и лице које обавља предузетничку дјелатност, са сједиштем у Републици, осим произвођача или увозника, које користи супстанцу саму или садржану у смјеси у индустријске или професионалне свхре, укључујући и лице које врши поновни увоз, при чему се дистрибутер и потрошач не сматрају даљим корисником,

14) дистрибутер означава свако физичко или правно лице са сједиштем у Републици, укључујући и продавца на мало, које складишти и ставља на тржиште хемикалије,

15) актери у ланцу снабдијевања су сви произвођачи и увозници и даљи корисници у ланцу снабдијевања,

16) снабдјевач хемикалије означава произвођача, увозника, даљег корисника или дистрибутера који ставља хемикалију на тржиште,

17) снабдјевач производа означава сваког произвођача или увозника производа, дистрибутера или другог актера у ланцу снабдијевања који ставља производ на тржиште,

18) прималац супстанце или смјеше означава даљег корисника или дистрибутера којем се испоручује супстанца или смјеша,

19) научно истраживање и развој означава свако научно експериментисање, анализирање или истраживање хемикалија које се спроводи под контролисаним условима у обиму мањем од једне тоне годишње,

20) истраживање и развој производа и процеса означава сваки научни развој који се односи на развој производа или даљи развој супстанце, саме, у смјешама или у производима, у сврху чега се користе пилот-постројења или пробне производње за развој производног процеса и испитивање области примјене супстанце,

21) сценарио изложености означава скуп услова, укључујући оперативне услове и мјере управљања ризиком, који описују како се супстанца производи или употребљава за вријеме свог животног циклуса и како произвођач или увозник контролишу, или препоручују даљим корисницима како да контролишу изложеност људи и животне средине. Сценарио изложености може покривати специфичан процес или употребу, или више процеса или употреба, зависно од случаја,

22) ограничење означава сваки услов за забрану производње, употребе или стављања на тржиште,

23) хемијски назив према IUPAC номенклатури јесте назив хемикалије идентификован у номенклатури Међународне уније за чисту и примјењену хемију (енгл. International Union of Pure and Applied Chemistry – IUPAC),

24) глобално хармонизовани систем (енгл. Globally Harmonised System, у даљем тексту: GHS систем) означава глобално хармонизовани систем Уједињених нација за класификацију и обиљежавање хемикалија,

25) поступак претходног обавјештења је поступак према којем се хемикалије које су забрањене или строго ограничене у држави извозници, смију извозити само ако се о томе претходно обавијести држава увозница;

26) поступак давања сагласности на основу претходног обавјештења (енгл. Prior Informed Consent, у даљем тексту: PIC) је поступак према којем се хемикалије које су забрањене или строго ограничене у држави извозници, смију извозити само ако се о томе претходно обавијести држава увозница и она да сагласност за увоз предметне хемикалије,

27) детерџент означава супстанцу или смјешу која садржи сапуне, односно друге сурфактанте и користи се за прање и чишћење. У детерџенте спадају и помоћне смјеше за прање (претпрање, испирање или избјељивање одјеће и кућног текстила), омекшивачи рубља, смјеше за друга чишћења и слично,

28) сурфактант означава било коју органску супстанцу или смјешу која се користи у детерџентима, а која има површински активна својства, и која садржи једну или више хидрофилних и хидрофобних група које су способне да смање површински напон воде формирајући раширен или адсорбујући монослој на додиру вода-ваздух и створе емулзију односно микроемулзију, односно мицеле, као и да се адсорбују на додиру вода – чврста површина,

29) примарна биоразградљивост јесте структурна промјена, односно трансформација сурфактанта под дејством микроорганизама чиме се губи његова површински активна способност због разградње његове структуре,

30) потпуна аеробна биоразградљивост јесте такав ниво биоразградљивости да се сурфактант уз помоћ микроорганизама у присуству кисеоника потпуно разгради на угљен-диоксид, воду и минералне соли (минерализација),

31) прање означава чишћење веша, текстила, посуђа и осталих тврдих површина,

32) чишћење означава процес којим се непожељне насlage уклањају са подлоге или из подлоге и преводе у стање раствора или дисперзије.

ГЛАВА II КЛАСИФИКАЦИЈА, ОБИЉЕЖАВАЊЕ И ПАКОВАЊЕ ХЕМИКАЛИЈА

Класификација, обиљежавање и паковање

Члан 7.

(1) Произвођач и увозник који ставља хемикалију на тржиште дужан је да изврши класификацију, обиљежавање и паковање у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега.

(2) Поступак класификације, обиљежавања и паковања хемикалија врши се у складу са GHS системом на начин на који је тај систем примијењен у Европској унији (у даљем тексту: ЕУ).

Поступак класификације

Члан 8.

(1) На основу процјене опасности хемикалије и на основу утврђених критеријума врши се класификација хемикалије у одређене класе опасности према њиховим физичким својствима, својствима која утичу на здравље људи, као и својствима која утичу на животну средину.

(2) Министар здравља и социјалне заштите (у даљем тексту: министар) доноси Правилник о класификацији, обиљежавању и паковању хемикалија.

(3) Правилник из става 2. овог члана обухвата утврђивање класа опасности, техничких критеријума за класификацију хемикалија, поступак класификације, обиљежавања, паковања и оглашавања хемикалија.

Списак класификованих супстанци

Члан 9.

(1) Списак класификованих супстанци садржи усаглашену класификацију и обиљежавање за одређене опасне супстанце.

(2) За супстанцу која је наведена у Списку класификованих супстанци није потребно спроводити поступак класификације за класе опасности које су обухваћене тим списком.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, ако супстанца наведена у Списку класификованих супстанци спада у неку од класа опасности које нису обухваћене тим списком, потребно је спровести поступак класификације у складу са овим законом.

(4) Ако се супстанца не налази на Списку класификованих супстанци, класификација те супстанце врши се на основу:

1) анализе постојећих података о својствима те супстанце,

2) резултата нових испитивања њених својстава и упоређивања тих података,

3) резултата са утврђеним критеријумима за класификацију хемикалије у одређене класе опасности.

(5) Министар доноси Списак класификованих супстанци који је усклађен са Усаглашеном класификацијом и обиљежавањем за одређене опасне супстанце у ЕУ.

(6) Списак класификованих супстанци објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Методe испитивања

Члан 10.

(1) Нова испитивања хемикалија у поступку класификације хемикалије врше се по прописаним методама за испитивање физичких и хемијских својстава хемикалија, методама испитивања својстава хемикалија која утичу на живот и здравље људи и методама испитивања својстава хемикалија која утичу на животну средину.

(2) Токсиколошка и екотоксиколошка испитивања спроводе се у лабораторијама које примјењују принципе добре лабораторијске праксе.

(3) Министар доноси Правилник о методама испитивања хемикалија.

Добра лабораторијска пракса

Члан 11.

(1) Добра лабораторијска пракса (у даљем тексту: ДЛП) означава систем квалитета који се односи на организационе поступке и услове под којима се испитивања у вези са здрављем људи и животне средине планирају, обављају, надгледају, биљеже, архивирају и приказују.

(2) Министар доноси Правилник о принципима добре лабораторијске праксе.

(3) Министар доноси Правилник о надзору и провјери принципа добре лабораторијске праксе.

Обиљежавање

Члан 12.

(1) Произвођач и увозник опасних хемикалија дужан је да обезбиједи обиљежавање опасности и паковање хемикалије на начин прописан овим законом и прописима донесеним на основу овог закона.

(2) На обиљежавање хемикалија примјењују се и одредбе прописа којима се уређује заштита потрошача.

(3) Обиљежавање на паковању мора бити на једном од језика који је у службеној употреби у Републици.

Оглашавање

Члан 13.

Свако оглашавање хемикалије која је класификована као опасна мора да укаже на одговарајућу класу или категорију опасности.

Чување података о класификацији и обиљежавању

Члан 14.

(1) Снабдјевач хемикалије дужан је да прикупља и чува све податке о опасним хемикалијама који се односе на класификацију и обиљежавање, као и друге податке који су му потребни у сврху спровођења одредаба овог закона најмање десет година након посљедње производње или стављања на тржиште и употребе хемикалије.

(2) На захтјев Министарства здравља и социјалне заштите (у даљем тексту: Министарство) снабдјевач је дужан доставити податке из става 1. овог члана.

(3) Ако је снабдјевач хемикалије престао са радом или је своје послове или дио својих послова уступио трећем лицу, обавеза чувања и достављања података преноси се на то лице.

ГЛАВА III БЕЗБЈЕДНОСНО-ТЕХНИЧКИ ЛИСТ

Безбједносно-технички лист

Члан 15.

(1) Снабдјевач хемикалије дужан је да достави примаоцу хемикалије безбједносно-технички лист (енгл. safety data sheet), (у даљем тексту: БТЛ) израђен у складу са овим законом и прописима донесеним на основу овог закона.

(2) БТЛ се доставља у случајевима:

1) ако хемикалија испуњава критеријуме за класификацију као опасна у складу са овим законом, или

2) ако је супстанца перзистентна, биоакумулативна и токсична (у даљем тексту: ПБТ) или веома перзистентна и веома биоакумулативна (у даљем тексту: вПвБ), или

3) ако је супстанца уврштена у списак супстанци које су кандидати за укључивање на Списак посебно забрињавајућих супстанци из члана 35. став 3. овог закона из разлога различитих од оних који су наведени у т. 1) и 2) овог става.

(3) Ако је израђен извјештај о безбједности хемикалије, информације наведене у БТЛ треба да одговарају информацијама из тог извјештаја, а сценарио изложености треба да буде наведен у прилогу БТЛ.

(4) Снабдјевач је дужан на захтјев примаоца обезбиједити примаоцу БТЛ за смјешу када она није класификована као опасна, ако садржи:

1) најмање једну супстанцу класификовану као опасну по људско здравље и животну средину у концентрацији која је већа или једнака од 1% по маси смјеше која није у гасовитом стању, односно која је већа или једнака од 0,2% по запремини смјеше која је у гасовитом стању, или

2) најмање једну супстанцу која је класификована као карциногена категорије 2 или токсична по репродукцију категорије 1А, 1Б и 2, сензибилизатор коже категорије 1, сензибилизатор респираторних органа категорије 1, или има ефекте на лактацију или преко лактације, или испуњава критеријуме за идентификацију као ПБТ или вПвБ, или је уврштена у списак супстанци које су кандидати за укључивање на Списак посебно забрињавајућих супстанци из члана 35. став 3. овог закона из разлога различитих од оних који су наведени у тачки 1) овог става, у концентрацији која је већа или једнака од 0,1% по маси смјеше која није у гасовитом стању, или

3) супстанцу за коју су прописане максимално дозвољене концентрације у радној средини у Републици.

(5) Министар доноси Правилник о критеријумима за идентификацију супстанци као ПБТ или вПвБ.

Достављање БТЛ

Члан 16.

(1) Када је за опасну хемикалију или смјешу које се нуде или продају у општој употреби пружено довољно информација како би корисници могли предузети потребне мјере за заштиту здравља људи и животне средине, БТЛ се не мора доставити, осим ако то затражи даљи корисник или дистрибутер.

(2) БТЛ се доставља на једном од језика који је у службеној употреби у Републици.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, БТЛ може бити написан на неком од страних језика уколико се хемикалија ставља на тржиште у количини мањој од 50 kg на годишњем нивоу за лабораторијску употребу, под условом да је БТЛ израђен у складу са овим законом и под условом да су основне информације о хемикалији наведене на једном од језика који је у службеној употреби у Републици.

(4) БТЛ се доставља без накнаде, у писаној или у електронској форми приликом прве испоруке хемикалије.

(5) Послодавац је дужан да радницима обезбиједи БТЛ за хемикалију којом рукују или којој могу бити изложени током рада, те да обезбиједи мјере које произлазе из његовог садржаја.

Измјене и допуне БТЛ

Члан 17.

(1) Снабдјевач који је у обавези да изради БТЛ дужан је да без одлагања врши измјене и допуне садржаја БТЛ у складу са новим сазнањима о хемикалији, а нарочито сазнањима која могу утицати на мјере за управљање ризиком, односно новим информацијама о опасностима од хемикалије, као и прописаним ограничењем или забраном производње, стављања на тржиште или употребе хемикалије.

(2) Измијењен и допуњен БТЛ снабдјевач је дужан доставити сваком дистрибутеру или даљем кориснику у ланцу снабдијевања којем је хемикалија испоручена у претходних 12 мјесеци.

(3) Измијењен и допуњен БТЛ мора да садржи напомену „ревидиран“ и датум када су извршене измјене, односно допуне.

(4) Министар доноси Правилник о садржају безбједносно-техничког листа.

Алтернативни хемијски назив супстанце

Члан 18.

Алтернативни хемијски назив може да се употреби у БТЛ или приликом обиљежавања на амбалажи опасне супстанце садржане у смјеси само уколико је тај назив одобрила Европска агенција за хемикалије.

Извјештај о безбједности хемикалије

Члан 19.

(1) Извјештај о безбједности хемикалије је документ о процјени безбједности хемикалије и мјерама за смањење и контролу ризика.

(2) Ради сачињавања извјештаја о безбједности хемикалије, врши се процјена безбједности хемикалије.

(3) На основу процјене безбједности хемикалије утврђују се мјере за смањење и контролу ризика који представља супстанца.

Процјена безбједности хемикалије

Члан 20.

(1) Процјена безбједности хемикалије подразумијева процјену опасности супстанце по људе и животну средину и процјену да ли супстанца испуњава критеријуме за идентификацију као ПБТ или вПвБ.

(2) У складу са утврђеним степеном опасности приликом процјене опасности, врши се и процјена изложености људи и животне средине тој супстанци и карактеризација ризика за супстанцу.

(3) Министар доноси Правилник о начину процјене безбједности хемикалије и садржају извјештаја о безбједности хемикалије.

ГЛАВА IV ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ СА ХЕМИКАЛИЈАМА

Производња

Члан 21.

Лице који се бави производњом хемикалија дужан је да обезбиједи одговарајуће услове у погледу простора, кадра и опреме да би такву дјелатност обављао без штетног утицаја на здравље људи и животну средину и у складу са посебним прописима.

Складиштење

Члан 22.

(1) Лице које рукује хемикалијом обавезно је да складишти хемикалију тако да хемикалија не угрожава здравље људи или животну средину.

(2) Лице које рукује хемикалијом дужно је да сакупља, складишти и безбједно одлаже остатке хемикалија или амбалажу од тих хемикалија у складу са прописима којима се уређује област управљања отпадом.

Малопродаја

Члан 23.

Опасна хемикалија која се ставља на тржиште као производ намијењен широкој потрошњи може да се продаје у малопродајним објектима у којима су обезбијеђени посебни услови за промет и складиштење тих хемикалија.

Услови за обављање дјелатности

Члан 24.

(1) Производња хемикалије, те њено складиштење у сврху производње хемикалија или продаје на велико, није дозвољено у стамбеним објектима.

(2) Министар доноси Правилник о условима за обављање дјелатности са хемикалијама.

Савјетник за хемикалије

Члан 25.

(1) Произвођач и увозник хемикалије дужан је да именује лице које је задужено за правилно управљање хемикалијама (у даљем тексту: савјетник за хемикалије).

(2) Савјетник за хемикалије има завршен први циклус високог образовања са 180 ECTS бодова из области природних наука, медицинских и здравствених наука, инжењерства и технологије или пољопривредних наука, и додатну едукацију о хемикалијама којима управља.

(3) Савјетник за хемикалије код произвођача и увозника може бити у сталном радном односу или повремено ангажован, у зависности од врсте и обима посла.

(4) Савјетник је дужан да пружи препоруке о правилном управљању хемикалијама сваком примаоцу супстанце и смјеше у ланцу снабдијевања.

(5) Министар доноси Правилник о програму додатне едукације за савјетника за хемикалије.

Заштита на раду

Члан 26.

(1) Послодавац је дужан да обезбједи примјену превентивних мјера за безбједан и здрав рад при излагању хемијским материјама, карциногенима или мутагенима, поштовање граничних вриједности изложености хемикалијама и биолошких граничних вриједности, те да оспособи раднике за безбједан и здрав рад.

(2) Министар надлежан за послове рада доноси Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању хемијским материјама.

(3) Министар надлежан за послове рада доноси Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању карциногенима или мутагенима.

Евиденције о хемикалијама

Члан 27.

(1) Произвођач и увозник хемикалија обавезан је да води евиденције о хемикалијама.

(2) Извјештај о производњи и стављању на тржиште хемикалија на годишњем нивоу, произвођач и увозник дужни су доставити Министарству најкасније до 31. јануара текуће године за претходну годину.

(3) Министар доноси Правилник о садржају евиденција о хемикалијама и начину годишњег извјештавања.

Упис у Регистар произвођача и увозника хемикалија

Члан 28.

(1) Произвођач и увозник хемикалија дужан је да своју дјелатност, прије почетка производње и увоза, пријави Министарству, при чему одговара за тачност, потпуност и истинитост података поднесених у пријави Министарству.

(2) На основу поднесене пријаве дјелатности из става 1. овог члана, Министарство врши упис у Регистар произвођача и увозника хемикалија (у даљем тексту: Регистар).

(3) О извршеном упису у Регистар издаје се увјерење.

(4) За упис у Регистар произвођач и увозник плаћа накнаду.

(5) Министарство води Регистар у електронској форми, а извод из Регистра се објављује на интернет страници Министарства.

(6) Министар доноси Правилник о Регистру произвођача и увозника хемикалија.

(7) Правилником из става 6. овог члана прописује се садржај пријаве, начин уписа и издавање увјерења о упису произвођача и увозника у Регистар и садржај Регистра.

ГЛАВА V ИНТЕГРАЛНИ ИНВЕНТАР ХЕМИКАЛИЈА

Интегрални инвентар хемикалија

Члан 29.

(1) Интегрални инвентар хемикалија које се налазе на тржишту Републике води Министарство, а састоји се од Инвентара хемикалија, Инвентара биоцида и података о средствима за заштиту биља.

(2) Податке за Инвентар хемикалија обезбјеђује произвођач и увозник хемикалија на основу одредаба овог закона које се односе на Инвентар хемикалија.

(3) Податке за Инвентар биоцида обезбјеђује произвођач и увозник биоцида на основу закона којим се уређују биоциди.

(4) Податке о средствима за заштиту биља доставља орган надлежан за стављање на тржиште средстава за заштиту биља на основу закона којим се уређују средства за заштиту биља.

(5) Интегрални инвентар хемикалија води се као електронска база података.

(6) Министар доноси Правилник о Интегралном инвентару хемикалија.

(7) Правилником из става 6. овог члана прописује се садржај и начин вођења Интегралног инвентара хемикалија, те начин достављања податка за потребе вођења овог инвентара.

Инвентар хемикалија

Члан 30.

(1) Произвођач или увозник хемикалије која се производи или увози у Републику у количини изнад прописане доње границе на годишњем нивоу, дужан је да ту хемикалију упише у Инвентар хемикалија који води Министарство.

(2) Министар доноси Правилник о Инвентару хемикалија.

(3) Правилником из става 2. овог члана прописује се начин уписа хемикалије у Инвентар хемикалија, начин вођења Инвентара хемикалија, доња граница за увоз или производњу хемикалије изнад које се хемикалија уписује у Инвентар хемикалија, хемикалије које се не уписују у Инвентар хемикалија, као и производи за које је обавезан упис у Инвентар хемикалија.

Упис у Инвентар хемикалија

Члан 31.

(1) Произвођач или увозник хемикалије или производа дужан је да прије производње или увоза поднесе захтјев Министарству за упис хемикалије у Инвентар хемикалија.

(2) У сврху уписа у Инвентар хемикалија, у зависности од опасности које представљају, хемикалије подлијежу пријави, регистрацији или ауторизацији.

(3) Министарство врши провјеру потпуности пријаве хемикалије у року од 60 дана од дана подношења потпуне пријаве, на основу чега издаје потврду о упису у Инвентар хемикалија.

(4) Министарство врши провјеру потпуности захтјева за регистрацију или ауторизацију хемикалије, те на основу оцјене достављених доказа, доноси рјешење о упису хемикалије у Инвентар хемикалија у року од 90 дана од дана подношења потпуног захтјева.

(5) Рјешење из става 4. овог члана је коначно и против тог рјешења се може покренути управни спор код надлежног суда.

(6) Произвођач или увозник хемикалије или производа одговоран је за тачност, потпуност и истинитост података достављених у поступку уписа у Инвентар хемикалија.

(7) За упис у Инвентар хемикалија према процедури пријаве, регистрације или ауторизације, произвођач и увозник плаћа накнаду.

Сагласност иностраног произвођача, односно снабдјевача хемикалије

Члан 32.

(1) Увозник хемикалије у поступку уписа хемикалије у Инвентар хемикалија дужан је обезбиједити сагласност иностраног произвођача, односно снабдјевача хемикалије за упис те хемикалије у Инвентар хемикалија.

(2) Повјерљиве податке који су потребни за упис хемикалије у Инвентар хемикалија страни произвођач, односно снабдјевач хемикалије може да достави директно Министарству или преко увозника.

Слободно стављање хемикалија на тржиште

Члан 33.

Стављање на тржиште хемикалије која је уписана у Инвентар хемикалија је слободно, осим ако се хемикалија налази на посебном режиму увоза и у том случају је потребно прибавити дозволу у складу са посебним прописима.

ГЛАВА VI ОГРАНИЧЕЊА И ЗАБРАНЕ ХЕМИКАЛИЈА

Ограничења и забране хемикалија

Члан 34.

(1) За хемикалије које представљају неприхватљив ризик по здравље људи и животну средину прописују се ограничења и забране производње, стављања на тржиште и употребе (у даљем тексту: ограничења и забране).

(2) Ограничења и забране односе се на забрањене, односно дозвољене начине употребе хемикалије и дефинишу друге услове који се односе на производњу, стављање на тржиште и употребу супстанце, као и смјеше и производа који садрже ту супстанцу.

(3) Министар доноси Правилник о ограничењима и забранама хемикалија.

Списак посебно забрињавајућих супстанци

Члан 35.

(1) Ради обезбјеђења контроле ризика од посебно забрињавајућих супстанци и обезбјеђења замјене тих супстанци одговарајућим безбједнијим алтернативама, министар доноси Списак посебно забрињавајућих супстанци.

(2) Списак посебно забрињавајућих супстанци објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

(3) Министарство објављује на интернет страници и списак супстанци које су кандидати за укључивање у Списак посебно забрињавајућих супстанци (у даљем тексту: Кандидатски списак).

(4) Спискови из ст. 1. и 3. овог члана редовно се ажурирају.

Упис посебно забрињавајуће супстанце у Инвентар хемикалија

Члан 36.

Приликом уписа посебно забрињавајуће супстанце у Инвентар хемикалија, произвођач или увозник дужан је да обезбиједи податке о начину употребе супстанце, о могућим алтернативним супстанцама и технологијама, њиховим опасностима и ризицима за здравље људи и животну средину, те податке о техничкој и социоекономској оправданости замјене супстанце мање опасном.

Информације о безбједној употреби производа

Члан 37.

(1) Снабјевач производа који садржи посебно забрињавајућу супстанцу или супстанцу са Кандидатског списка у концентрацији већој од 0,1% дужан је да сваком другом дистрибутеру или даљем кориснику у ланцу снабдијевања достави информације довољне за безбједну употребу тог производа, а најмање назив те супстанце.

(2) Снабјевач производа из става 1. овог члана дужан је да без накнаде, на захтјев потрошача, достави информације из става 1. овог члана.

ГЛАВА VII

УСЛОВИ ЗА УВОЗ И ИЗВОЗ ХЕМИКАЛИЈА

Поступак претходног обавјештења, односно PIC поступак

Члан 38.

(1) За увоз и извоз одређене супстанце за коју је утврђено ограничење или забрана производње, стављања на тржиште и употребе, као и одређене смјеше и производа који садрже ту супстанцу, спроводи се поступак претходног обавјештења, односно PIC поступак у складу са Ротердамском конвенцијом.

(2) За спровођење поступка претходног обавјештења, односно PIC поступка, извозник хемикалије подноси захтјев Министарству.

(3) О спроведеним поступцима из става 2. овог члана Министарство издаје потврду, односно сагласност подносиоцу захтјева.

(4) За спровођење поступка из става 2. овог члана подносилац захтјева плаћа накнаду.

(5) Министар доноси Правилник о условима за увоз и извоз хемикалија.

Спровођење Ротердамске конвенције

Члан 39.

Спровођење поступка из члана 38. овог закона, те спровођење потребних процедура приликом увоза хемикалија за које је прописан поступак претходног обавјештења, односно PIC поступак, врши се у сарадњи са именованим тијелом Босне и Херцеговине за спровођење Ротердамске конвенције у Босни и Херцеговини.

ГЛАВА VIII

СТАВЉАЊЕ ДЕТЕРЦЕНТА НА ТРЖИШТЕ

Стављање детерцента на тржиште

Члан 40.

(1) Детерцент се може ставити на тржиште ако сурфактант садржан у том детерценту испуњава критеријуме потпуне аеробне биоразградљивости и ако друге хемикалије садржане у детерценту испуњавају услове прописане овим законом.

(2) Стављање на тржиште детерцента који садржи сурфактант који не испуњава услове из става 1. овог члана може да се одобри за индустријску и институционалну употребу, под условом да

сурфактант који је садржан у том детерџенту испуњава критеријуме примарне биоразградљивости и друге прописане услове.

Упис детерџента у Инвентар хемикалија

Члан 41.

(1) Произвођач или увозник који ставља детерџент на тржиште дужан је да изврши његов упис у Инвентар хемикалија у складу са чланом 31. овог закона.

(2) Када се у Инвентар хемикалија уписује детерџент за индустријску и институционалну употребу из члана 40. став 2, подносилац захтјева доставља и технички досије о сурфактанту.

(3) Министарство, у поступку из става 2. овог члана, разматра технички досије о сурфактанту и одлучује о упису детерџента у Инвентар хемикалија и одобравању за индустријску и институционалну употребу у складу са поступком из члана 31. овог закона.

Обиљежавање детерџента и листа података о саставу детерџента

Члан 42.

(1) Поред обавеза које се односе на класификацију, паковање и обиљежавање у складу са овим законом, произвођач и увозник који ставља детерџент на тржиште обавезан је да детерџент обиљежи и у складу са посебним захтјевима о обиљежавању детерџената.

(2) Произвођач и увозник који ставља на тржиште детерџент који је намијењен општој употреби дужан је да изради листу података о саставу детерџента и да ту листу овјери од стране одговорног лица.

(3) Министар доноси Правилник о детерџентима, којим се уређују услови за стављање детерџената на тржиште.

ГЛАВА IX

ИНТЕГРИСАНО УПРАВЉАЊЕ ХЕМИКАЛИЈАМА

Заједничко радно тијело

Члан 43.

(1) Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) именује Заједничко радно тијело за интегрисано управљање хемикалијама (у даљем тексту: Заједничко радно тијело) да би се обезбиједило безбједно управљање хемикалијама и утврдила стратегија у овој области.

(2) У Заједничко радно тијело именују се представници министарстава надлежних за питања здравства, пољопривреде, шумарства и водопривреде, животне средине, рада, унутрашњих послова, индустрије, енергетике и рударства, трговине, и представници Института за јавно здравство Републике Српске, а при именовању тијела потребно је водити рачуна и о равноправној заступљености оба пола.

(3) За потребе Заједничког радног тијела Министарство врши стручне и административно-техничке послове.

Стратегија хемијске безбједности Републике Српске

Члан 44.

(1) Народна скупштина Републике, на приједлог Владе, доноси Стратегију хемијске безбједности Републике Српске, у циљу ефикасног и транспарентног спровођења политике на пољу безбједног управљања хемикалијама, заштите здравља грађана и заштите животне средине.

(2) Стратегија хемијске безбједности Републике Српске ствара претпоставке за адекватно управљање хемикалијама у свим фазама животног циклуса – од производње до одлагања, чиме се доприноси одрживом развоју Републике, те се остварују принципи Стратешког приступа међународном управљању хемикалијама (енгл. Strategic Approach to International Chemicals Management – SAICM).

Правно лице надлежно за контролу тровања

Члан 45.

(1) Министарство доставља податке из Интегралног инвентара хемикалија правном лицу надлежном за контролу тровања ради спровођења превентивних мјера и мјера лијечења, нарочито у хитним случајевима.

(2) У хитним случајевима, правно лице надлежно за контролу тровања податке о хемикалији може да затражи и од лица које је ставило хемикалију на тржиште.

(3) Податке из ст. 1. и 2. овог члана правно лице надлежно за контролу тровања може да користи само у циљу утврђеном у ставу 1. овог члана, и у друге сврхе се не могу користити.

(4) Податке о спровођењу превентивних мјера и мјера лијечења, правно лице надлежно за контролу тровања доставља здравственим установама које врше збрињавање отрованих особа.

(5) Правно лице надлежно за контролу тровања дужно је да води евиденцију о тровањима хемикалијама, која се доставља Министарству на његов захтјев.

ГЛАВА X ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Подаци који су обавезно доступни јавности

Члан 46.

(1) Министарство обезбјеђује да одговарајући подаци добијени у поступку уписа хемикалије у Инвентар хемикалија буду доступни јавности.

(2) Подаци који су обавезно доступни јавности односе се нарочито на:

1) хемијски назив према IUPAC номенклатури за опасну супстанцу и опасну супстанцу садржану у смјеси или производу,

2) трговачки назив хемикалије,

3) класификацију и обиљежавање хемикалије,

4) податке о физичким и хемијским својствима хемикалије,

5) резултате токсиколошких и екотоксиколошких испитивања,

6) податке о изведеном нивоу изложености без ефекта (енгл. Derived no-effect level – DNEL) и предвиђеној концентрацији без ефекта (енгл. Predicted no-effect concentration – PNEC),

7) упутство за безбједно руковање и

8) аналитичке методе за идентификацију опасне супстанце у случају њеног испуштања у животну средину и за одређивање директне изложености људи.

Подаци који не смију бити доступни јавности

Члан 47.

(1) Министарство као пословну тајну чува податке који не смију бити доступни јавности у сврху заштите комерцијалних интереса власника података, а то су:

1) подаци о тачном саставу смјеше,

2) прецизни подаци о намјени и начину примјене супстанце,

3) прецизни подаци о количинама хемикалије која је произведена или стављена на тржиште

и

4) однос између произвођача или увозника и њихових дистрибутера и даљих корисника.

(2) Министар наредбом у хитним случајевима, у циљу заштите здравља људи и животне средине, може учинити јавно доступним податке из става 1. овог члана.

Додатни захтјеви за означавањем повјерљивости одређених података

Члан 48.

(1) Поред података из члана 47. овог закона који нису доступни јавности, лице које доставља податке у складу са овим законом може тражити означавање и других података као повјерљивих, уз

достављање образложења да би јавно објављивање тих података проузроковало комерцијалну штету власнику података.

(2) Министар у сврху заштите јавног здравља процјењује оправданост захтјева за означавање одређеним степеном повјерљивости података из става 1. овог члана, и доноси рјешење о одобравању захтјева.

(3) Рјешење из става 2. овог члана је коначно и против тог рјешења може се покренути управни спор код надлежног суда.

(4) За процјену оправданости захтјева из става 2. овог члана плаћа се накнада.

Утврђивање накнада у поступку са хемикалијама

Члан 49.

Министар уз сагласност Владе доноси Правилник о висини накнада које се односе на хемикалије из чл. 28, 31, 38. и 48. овог закона, које су приход буџета Републике Српске.

ГЛАВА XI НАДЗОР

Надзор над примјеном закона

Члан 50.

(1) Управни надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу њега врши Министарство.

(2) Надзор над примјеном овог закона и прописа донесених на основу њега врши Републичка управа за инспекцијске послове путем здравствене инспекције.

(3) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона и прописа донесених на основу њега, а који се односе на малопродају или употребу хемикалија, поред надзора из става 2. овог члана, врши и здравствени инспектор у саставу органа јединице локалне самоуправе.

(4) Инспекцијски надзор над примјеном прописа о заштити на раду који су донесени на основу овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове путем инспекције рада.

Права и дужности инспектора

Члан 51.

У обављању инспекцијског надзора овлаштени инспектор има право и дужност да:

1) забрани производњу, стављање на тржиште и употребу хемикалија, те, по потреби, нареди да се оне униште, ако утврди да усљед њиховог дјеловања могу настати штетне посљедице по здравље људи или на животну средину,

2) забрани производњу и стављање на тржиште хемикалија лицу које није уписано у Регистар,

3) забрани стављање на тржиште и употребу хемикалија које нису уписане у Инвентар хемикалија,

4) забрани стављање на тржиште и употребу хемикалија чија класификација, обиљежавање и паковање нису у складу са овим законом,

5) наложи уклањање недостатака у вези са производњом, стављањем на тржиште или употребом хемикалија ако такви недостаци представљају опасност за живот и здравље људи или опасност по животну средину,

6) наложи предузимање мјера за које је овлаштен овим законом и другим прописима и

7) наложи да се у одређеном року отклоне недостаци и неправилности утврђени инспекцијским прегледом.

Обавеза омогућавања надзора

Члан. 52.

Правна лица, као и лица која обављају предузетничку дјелатност, обавезна су да омогуће инспектору обављање надзора, да доставе потребну документацију у сврху спровођења надзора, да

ставе на располагање потребну количину узорака ради утврђивања усклађености садржаја хемикалије или производа са условима прописаним овим законом и прописима донесеним на основу њега, те да пружи потребне друге податке и обавјештења.

Обавеза извјештавања Министарства о извршеним инспекцијама

Члан 53.

Ради праћења стања на тржишту и предузимања адекватних мјера из области управљања хемикалијама, здравствена инспекција је обавезна да доставља Министарству извјештаје о налазима и резултатима извршених инспекција у области хемикалија, те да размјењује информације у складу са прописом којим се уређују инспекције.

ГЛАВА XII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји снабдјевача хемикалија и производа

Члан 54.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 50.000 КМ казниће се за прекршај снабдјевач хемикалија и производа ако:

1) оглашава хемикалију супротно одредбама овог закона и одредбама прописа донесених на основу њега (члан 13),

2) не чува податке који се односе на класификацију и обиљежавање хемикалија на начин и у року који је прописан овим законом (члан 14. став 1),

3) не достави примаоцу хемикалије БТЛ израђен у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 15. став 1),

4) не достави БТЛ на једном од језика који је у службеној употреби у Републици (члан 16. став 2),

5) не обезбиједи БТЛ радницима за хемикалију којом рукују или којој могу бити изложени током рада (члан 16. став 5),

6) не изврши измјене и допуне БТЛ-а у складу са новим сазнањима (члан 17. став 1),

7) не достави измијењен и допуњен БТЛ сваком дистрибутеру или даљем кориснику у ланцу снабдијевања (члан 17. став 2),

8) не наведе напомену „ревидиран“ и датум када су извршене измјене, односно допуне у измијењеном и допуњеном БТЛ-у (члан 17. став 3),

9) не складишти хемикалију у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 22),

10) врши малопродају опасне хемикалије у малопродајним објектима у којима нису обезбијеђени посебни услови за промет и складиштење хемикалија (члан 23),

11) производи, ставља на тржиште или употребљава хемикалију за коју је прописано ограничење или забрана супротно условима дефинисаним у том ограничењу или забрани (члан 34. став 1),

12) стави на тржиште посебно забрињавајућу супстанцу која се налази на Списку посебно забрињавајућих супстанци, супротно одредбама овог закона (члан 35),

13) не поднесе Министарству захтјев за спровођење поступка претходног обавјештења, односно РС поступка за хемикалију за коју је овај поступак прописан у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 38. став 2),

14) производи или ставља на тржиште детергент који садржи сурфактант који не испуњава услове биоразградљивости прописане овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 40),

15) не достави податке о хемикалији у хитним случајевима када је то затражило правно лице надлежно за контролу тровања (члан 45. став 2).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 1.500 КМ до 15.000 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице снабдјевача новчаном казном од 1.000 КМ до 10.000 КМ.

(4) За прекршај из става 1. овог члана снабдјевачу се може, уз изречену новчану казну, изрећи и заштитна мјера забране вршења одређене дјелатности, у трајању до шест мјесеци.

Прекршаји произвођача и увозника хемикалије

Члан 55.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 50.000 КМ казниће се за прекршај произвођач или увозник хемикалије ако:

1) производи или ставља на тржиште опасну хемикалију која није класификована, обиљежена и пакована у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 7. став 1),

2) не обезбиједи обиљежавање опасности и паковање хемикалија у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 12),

3) производи хемикалију у неодговарајућим условима који доводе до штетног утицаја на здравље људи и животну средину (члан 21),

4) не именује савјетника за хемикалије (члан 25. став 1),

5) не води евиденције о хемикалијама у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 27. став 1),

6) не достави Министарству извјештај о производњи и стављању на тржиште хемикалија на годишњем нивоу у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 27. став 2),

7) не достави Министарству пријаву о обављању дјелатности са хемикалијама ради уписа у Регистар (члан 28. став 1),

8) производи или ставља на тржиште хемикалију која није уписана у Инвентар хемикалија (члан 30. став 1),

9) не поднесе захтјев Министарству прије почињања производње или увоза за упис хемикалије у Инвентар хемикалија (члан 31. став 1),

10) не обезбиједи податке о начину употребе супстанце, о могућим алтернативним супстанцама и технологијама, њиховим ризицима по здравље људи и животну средину, те податке о техничкој и социоекономској оправданости замјене супстанце мање опасном приликом уписа посебно забрињавајуће супстанце у Инвентар хемикалија (члан 36),

11) не достави информације довољне за безбједну употребу производа који садржи посебно забрињавајућу супстанцу или супстанцу са Кандидатског списка у концентрацији већој од 0,1%, а најмање назив те супстанце, сваком другом дистрибутеру или даљем кориснику у ланцу снабдијевања (члан 37),

12) производи или ставља на тржиште детерџент који није уписан у Инвентар хемикалија (члан 41. став 1),

13) не класификује, пакује и обиљежи детерџент у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега, те не обиљежи детерџент у складу са посебним захтјевима о обиљежавању детерџената (члан 42. став 1),

14) не изради листу података о саставу детерџента (члан 42. став 2).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 1.500 КМ до 15.000 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице произвођача или увозника новчаном казном од 1.000 КМ до 10.000 КМ.

(4) За прекршај из става 1. овог члана произвођачу или увознику може се, уз изречену новчану казну, изрећи и заштитна мјера забране вршења одређене дјелатности у трајању до шест мјесеци.

ГЛАВА XIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Прелазни рокови

Члан 56.

(1) Лица којима су до ступања на снагу овог закона издата рјешења о одобравању обављања дјелатности са хемикалијама сматраће се уписаним у Регистар.

(2) Хемикалије које су до ступања на снагу овог закона уписане у Инвентар хемикалија сматрају се уписаним у Инвентар хемикалија.

(3) Започети поступци који се односе на издавање рјешења о обављању дјелатности са хемикалијама, односно упис хемикалије у Инвентар хемикалија завршиће се у складу са законом који је важио у вријеме подношења захтјева.

Именовање Заједничког радног тијела

Члан 57.

Влада ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона именовати Заједничко радно тијело у складу са чланом 43. овог закона.

Доношење подзаконских аката

Члан 58.

(1) Министар ће у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона донијети опште акте:

- 1) Правилник о класификацији, обиљежавању и паковању хемикалија (члан 8. став 2),
- 2) Списак класификованих супстанци (члан 9. став 5),
- 3) Правилник о методама испитивања хемикалија (члан 10. став 3),
- 4) Правилник о принципима добре лабораторијске праксе (члан 11. став 2),
- 5) Правилник о надзору и провјери принципа добре лабораторијске праксе (члан 11. став 3),
- 6) Правилник о критеријумима за идентификацију супстанци као ПБТ или вПвБ (члан 15. став 5),
- 7) Правилник о садржају безбједносно-техничког листа (члан 17. став 4),
- 8) Правилник о начину процјене безбједности хемикалије и садржају извјештаја о безбједности хемикалије (члан 20. став 3),
- 9) Правилник о условима за обављање дјелатности са хемикалијама (члан 24. став 2),
- 10) Правилник о програму додатне едукације за савјетника за хемикалије (члан 25. став 5),
- 11) Правилник о садржају евиденција о хемикалијама и начину годишњег извјештавања (члан 27. став 3),
- 12) Правилник о Регистру произвођача и увозника хемикалија (члан 28. став 6),
- 13) Правилник о Интегралном инвентару хемикалија (члан 29. став 6),
- 14) Правилник о Инвентару хемикалија (члан 30. став 2),
- 15) Правилник о ограничењима и забранама хемикалија (члан 34. став 3),
- 16) Списак посебно забрињавајућих супстанци (члан 35. став 1),
- 17) Правилник о условима за увоз и извоз хемикалија (члан 38. став 5),
- 18) Правилник о детерџентима (члан 42. став 3) и
- 19) Правилник о висини накнада које се односе на хемикалије (члан 49).

(2) Министар надлежан за послове рада ће у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона донијети:

- 1) Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању хемијским материјама (члан 26. став 2) и
- 2) Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању карциногенима или мутагенима (члан 26. став 3).

Примјена других прописа

Члан 59.

До доношења прописа из члана 58. овог закона примјењиваће се општи акти донесени на основу Закона о хемикалијама („Службени гласник Републике Српске“, број 25/09) уколико нису у супротности са овим законом.

Престанак важења других прописа

Члан 60.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о хемикалијама („Службени гласник Републике Српске“, број 25/09).

Ступање на снагу

Члан 61.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 02/1-021-172/18
1. марта 2018. године
Бањалука

Предсједник
Народне скупштине
Недељко Чубриловић, с.р.